

Eva Bacigalová

SLZY OTCŮ

motto

SKUTEČNÉ PŘÍBĚHY

Slzy otců

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Eva Bacigalová

Slzy otců – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

motto

Eva Bacigalová

SLZY
OTCŮ

Praha 2017

Přeložili Miluše Krejčová a Tomáš Krejčí

Děkuju vedoucí oddělení sociálně právní
ochrany dětí a sociální kuratky Evě Riečicové
za cenné rady z její praxe a Andrejovi Strečan-
skému za možnost použít jeho příběh.

© Eva Bacigalová, 2012

Translation © Miluše Krejčová, 2017

Cover photography © Iakov Filimonov/Shutterstock.com

ISBN tištěné verze 978-80-267-0694-6

ISBN e-knihy 978-80-267-0738-7 (1. zveřejnění, 2017)

Pochopte, prosím, svoje děti: nemáte před sebou hlupáčky, jejichž jedinou záchranou je co nejdřív se vám podobat. Máte před sebou jiný svět. Takový svébytný a krásný jako svět z jiné planety...

Milan Růfus

1. kapitola

Nikdy bych nevěřila, že mozek se dá vymýt za tak krátkou dobu.

Kdybych to právě na vlastní oči neviděla.

To, co na nás všechny před chvílí Karolínčina matka na chodbě ječela, jsem pouštěla jedním uchem dovnitř a druhým ven. Už tu na nás křičelo, vyhrožovalo nám a posílalo nás do basy hodně případů, na které jsme museli zavolat ochranku. I Karolínčina matka by si zasloužila, aby ji z budovy vyvedl člen ochranky z vrátnice. Stačilo brnknout mu na vnitřní linku.

Ale nemohla jsem ho použít.

Karolínčina matka totiž přišla nebezpečně ozbrojená.

Za ruku držela vystrašenou Karolínku.

Byla to skutečně ona, byť zpočátku jsem ji téměř nepoznala. Když nás před třemi týdny vyhledal její otec, bylo to usměvavé, upovídané děvčátko s červenými tvářičkami a s obrovským perníkovým srdcem v podpaží. Růžovou polevou na něm bylo napsáno *Mému andílkovi*. Vůbec neprotestovala, když ji otec nechal u mě v kanceláři.

„Nechci, aby to slyšela,“ pošeptal mi, když už si Karolínka spokojeně rozkládala pastelky na stole. Pohladil ji po hlavič-

ce a k pastelkám postavil krabičku dětského džusu. „Když budeš mít žízeň, dej si. Pomerančový, ten máš ráda.“

Objednaný byl k Darině ve vedlejší kanceláři. Karolínka zatím na mé židli spokojeně komíhala nohama a na výkrese se po jejích prvních tazích objevily obrysy čehosi podivného se šesti nohama. Trochu moc na pejska nebo kočičku.

„Co to bude, až to bude, slečno?“ nakoukla jsem jí přes rameno.

Ani nezvedla oči od papíru, tak soustředěně kreslila.

„Přece беруška. Nevidíš?“

„Máš pravdu, už ji vidím. A kolik bude mít teček?“

„Pět. Tolik je mi let.“ Položila pastelku, aby mi na malých prstíciích ukázala, že umí počítat do pěti. „Tolik.“

„No ne. To už jsi tedy opravdu velká. Ještě se párkrát vyspíš a půjdeš do školy.“

„Ale tatínek říkal, že se ještě třikrát vyspím a půjdeme na karneval,“ přeskočila na událost, která ji čekala dřív než škola.

„Tak tedy na karneval. Těšíš se?“

„Těším.“ Oči se jí rozzářily a nohy pod stolem se jí rozkomíhaly ještě rychleji. „Budeme taky tancovat, říkála paní učitelka ve školce. A bude tam hodně balonků. A já budu беруška.“

Ta na papíru už byla skoro celá vybarvená červeně.

„Ještě pro mě musíme připravit takovéhle šaty. беруškovské. A koupit černé punčošky. Tatínek říkal, že si ještě musí promluvit s tetou a potom koupíme punčošky. A taky hřeben. Takový ten s беруškou, protože takový jsem ztratila. A koupil mi srdíčko,“ ukázala na perník v celofánu.

Mému andilkovi.

„Tvůj tatínek tě musí mít moc rád,“ využila jsem chvíle, kdy si zasunovala brčko do krabičky s džusem a na chvíli zavřela pusou.

„Já ho mám taky ráda. I maminku mám ráda,“ řekla tak přirozeně, jak to dokážou jenom malé děti.

Dokud je nepokříví dospělí.

Než z originálů, které přivedou na svět, neudělají kopie sebe.

Kostrbatým písmem předškolačky napsala Karolínka na obrázek i své jméno. Tedy skoro. KAROL.

„Tak mi říká tatínek, když si spolu hrajeme,“ usmála se od ucha k uchu. Dva přední mléčné zuby jí už chyběly.

Úsměv z tváře jí nezmizel ani tehdy, když se už jednou rukou držela svého *tatínka* a druhou nám mávala na rozloučenou. Zato Darina si zhluboka vzdychla, jakmile si byla jistá, že už ji nemůžou vidět ani slyšet.

„Zlé?“ zeptala jsem se.

„Zatím těžko říct.“

„Chce se rozvést?“

„On ne. Jeho žena,“ pokrčila Darina rameny. „Našla si přítele. Sbalila sobě a dceře věci a odstěhovala se k němu.“

„A dál?“ Bylo mi jasné, že to není všechno.

„Nestalo se to poprvé.“

Darina si opět zhluboka vzdychla.

„Dokonce ani podruhé, i když doposud nechávala dítě doma s otcem. Dělá to prý pravidelně, on se jí vždy snaží odpustit a ona se k němu vrátí. Každého půlroku uteče

k novému amantovi a potom přijde s pláčem, že už se to víckrát nestane.“

„A on ji pokaždé přijme?“

„Ano, kvůli dcerce. Aby měla mámu i tátu. Teď však maminka potkala někoho, za koho chce otce vyměnit, a tak se chce rozvést.“

„To je jeho verze, Darinko. Velmi dobře víš, že ji nemůžeš brát jako směrodatnou.“

„Neberu, jen ti ji říkám,“ konečně se trochu usmála. „Přišel se informovat, co ho po rozvodu čeká. Nechce přijít o dcerku.“

„A proč by měl?“

„Ta jeho mu tím prý vyhrožuje. Vrátil se po čtvrt roce z Kanady, kde byl za prací. Těšil se domů, na Karolínku, na ženu. A tu našel čerstvě zamilovanou. Věnuje se jenom svému příteli. On chodí s malou i do školky a stará se o ni. V téhle situaci neví, jestli si pro jistotu nemá vzít advokáta.“

„Co jsi mu řekla?“

„Že jsou to zbytečně vyhozené peníze, které může radši investovat do svého dítěte...“

To bylo před třemi týdny. Teď jsme měli čest seznámit se s Karolínčinou matkou osobně. A osobní to tedy opravdu bylo. Hysterický křik spustila už na chodbě, když se ohlášená dobývala k Darině.

„No to je skvělé. A na toho hajzla čas máte? Tomu lezete do prdele? Toho balamutíte?“

„Váš manžel přišel v době, na níž jsme se dohodli, paní Chalupková.“

Darinka zůstala asertivní.

„Co si to dovoluujete, plést se mezi nás. Do toho, s kým žiju, vám nic není.“

„Máte úplnou pravdu.“

„Tak co sem ten psychopat chodí a žvaní nesmysly? Je to blázen,“ rozhazovala rukama. „Naprostý blázen. Nevěříte?“ Prohlédla si nás všechny, co jsme vyběhli na chodbu – Andreu, Karin, Romana i mě.

„Nevěříte! Vidím to na vás,“ tvář se jí zkrivila do úšklebku, v očích se jí objevily slzy. Karolínku, která stála vedle ní, vzala do náručí.

Přivinula ji k sobě. Holčička ji objala a obličej vystrašeně ukryla do jejích vlasů.

„Karolínko, broučku,“ hlas jí znězněl.

„Maminko, kdy už půjdeme domů?“ popotáhla a ještě pevněji se přitiskla k matce.

„Karolínko, teta mi nevěří, že táta je zlý. Tak jí řekni i ty, že to je zlý, zlý, zlý tatínek. Řekni, jak na maminku křičí. A jak tě chce mamince ukrást. A jak...“

Sevřel se mi žaludek. Na spojení *zlý tatínek* reaguje moje tělo stále s odporem. Hlavně když toto nechutně páchnoucí bahno hází matka po člověku, kterého kdysi milovala a zplodila s ním dítě. A od tohoto dítěte ještě chce, aby jí to potvrdilo. Aby se rychle a pokud možno bezproblémově přizpůsobilo nové situaci, které vůbec nemůže rozumět.

„Přestaňte, paní Chalupková,“ nemohla jsem se už na to dívat. „Kolegyně si s vámi promluví, ale bez Karolínky.“

„Jen ať to slyší i ona!“

Ve zlomku vteřiny znovu přešla k bojovnému tónu. Otec pochopil, že problémy dospělých nemůže řešit před dítětem, které chodí teprve do mateřské školky, matce to bylo očividně jedno.

„Nebude s vámi mluvit, dokud mi ji nedáte.“ Přidřepala jsem si k bledé holčičce se sklopenýma očima. „Karolínko,“ usmála jsem se na ni. „Pojď mi zase něco nakreslit. A povíš mi, jak bylo na karnevalu.“

Tázavě se podívala na matku. Ta konečně vypustila páru, zhodnotila rozložení sil a kapitulovala.

„Oblékl ji do trapného kostýmu berušky,“ neodpustila si však další invektivu na adresu svého manžela. „No řekněte, které dítě si dneska obleče kostým berušky? Takové nosí jen idioti bez špetky vkusu.“

Fakt se mi ulevilo, když se za ní zavřely dveře do Darininy kanceláře. Karolínka pořád hleděla do země, přešlapovala z nohy na nohu, na tváři měla výraz bez jakýchkoli emocí.

Úplně se uzavřela do sebe.

Sedla si u mě na židli, vzala čistý papír a černou tužku. Vůbec se na mě nepodívala a nereagovala ani na moje otázky, jen nožičkami v černých beruškovských lakovkách komíhala pod stolem.

Soustředěně kreslila.

Černé stromy, černé mraky a temnou černou postavu, vyšší než temný černý dům.

„Kdo je to, Karolínko?“ přerušila jsem ticho, když položila tužku.

Znovu ji vzala do ruky.

Pod černou postavu napsala kostrbatými černými písmeny TÁTA.

Maminčino dílo citové zkázy bylo dovršené a potvrzené skutečně černé na bílém. Za tři týdny dokázala v očích vlastní dcery udělat z milujícího otce nebezpečného psychopata.

2. kapitola

Děti jsou naše budoucnost.

Děláme všechno pro to, aby se naše děti měly lépe.

Jsou takové nevinné a čisté.

Pro děti jsme ochotni obětovat cokoli!

Drží nás při zemi, když nás to láká létat příliš vysoko, ale láska k nim nás drží i tehdy, když stojíme nad propastí a máme sto chutí na všechno se vykašlat.

Znáte tyhle vzletné věty, že? Určitě jste je slyšeli, četli a možná i nahlas mnohokrát vyslovili. Vždyť jsou pravdivé. Tak pravdivé, že pochybovat o nich je čiré rouhání. Kdo by si něco takového dovolil!

Ne, ne, to nikdo nedělá.

Děti jsou tabu. Děti milujeme a chráníme. Milujeme je tak moc, že se kvůli nim vzdáváme slibně rozběhnuté kariéry a měníme svůj život. Aby byl ten jejich co nejlepší. Chráníme je před vším, co je může zranit a vystrašit, co jim může ublížit, čemu ještě nemůžou rozumět. Aby zažily aspoň v dětství co nejméně bolesti a co nejméně zklamání.

Myslíme to opravdu dobře.

Dokonce i jednáme v duchu těchto krásných a po všech stránkách chvályhodných předsevzetí.

Milující maminky se střídají v mé kanceláři jako na běžícím pásu. Pro dobro svých dětí jsou schopné udělat cokoli.

Skutečně cokoli.

Pouze „pro jejich dobro“ potřebují z jejich života vytlačit otce. Protože tou největší hrozbou pro jejich dítě se najednou stal *ten debil*, s nímž ho zplodily. Anebo ten šílenec, cvok, blázen, pako, kretén, úchylák... Dosad'te si, co jen chcete, neexistuje nadávka, kterou bych na adresu otců neslyšela.

Když mě potom ten debil, pako či úchylák navštíví, protože s rozvodem se už smířil, ale s dítětem chce zůstat v kontaktu, jen si udělám další čárku do nelichotivé statistiky.

Možná doopravdy někdo někdy statisticky ověřil, že každá pátá žena je týraná.

Podle mojí statistiky jsou na tom muži ještě hůř.

Klidně by u nás vedle azylových domů a domovů pro týrané ženy mohl existovat i dům pro týrané muže. Jeden už funguje ve Švýcarsku a podobné zařízení jsem objevila i v Kanadě. Kdyby ho někdo vybudoval na Slovensku, jenom klienty z mojí praxe bych obsadila minimálně celé jedno poschodí.

Týraní muži.

Fungují, pracují, dýchají, vydělávají, mají svoje záliby i okruh svých dobrých známých a kamarádů. A mají i svůj sen.

Téměř nesplnitelný.

Chtějí být se svými dětmi.

Jejich bývalé manželky či partnerky se však rozhodly pro tu nejkřutější formu týrání s těmi nejhoršími následky. Rozhodly se, že děti se s otcem stýkat nebudou. Soudí se, bojují s úřady, intervenují ve školách a tahají děti k psychologům jen proto, aby dokázaly, že otec do života jejich dětí nepatří. Že jim škodí.

A muži?

Jsou v zoufalé situaci. Dokážou postavit dům, zasadit strom a zplodit i několik synů, ale nedokážou se hádat s úředníky. Nechápu, proč mají najednou cizím lidem dokazovat, že jsou dostatečně svéprávní na to, aby mohli být s vlastními dětmi. Nerozumějí tomu.

Jsou bezradní.

Jsou zaskočení.

Jsou nešťastní.

Jsou skutečně zoufalí.

A pokud to trvá příliš dlouho, zlomí je to.

Přestanou o kontakt s dítětem usilovat, je to méně bolestné než vidět ho jednou za měsíc dvě hodiny na sociálním úřadu pod dohledem matky a kolizního opatrovníka. Většinou dále fungují, pracují, dýchají, dokonce se stále dokážou i usmívat.

Opravdové slzy se otcové snaží skrývat, ale jejich duše pláče.

Protože i muži milují svoje děti.

I proto musím zajít ještě dneska za svým otcem.

Máme co dohánět.

3. kapitola

Moje práce se nedá odložit ve chvíli, kdy za sebou zavřu dveře kanceláře. Není to možné. Na úřadu sice máme dny vyhrazené pro veřejnost a v rámci nich máme hodiny vyhrazené pro klienty, ale *do terénu* často jdeme i večer nebo o víkendech. Služební telefon mám zapnutý non-stop, kdykoli můžou volat z policie, že je třeba zasáhnout v akutním případě. Jsou-li ohrožené děti, na hodinky se nedíváme.

Moje vlastní dítě už to vnímá jako běžnou součást našeho rodinného života. Manžel také. Věděl, koho si na začátku tohoto století bral. Neznal mě jinou, vždycky jsem byla uprostřed nějakého problému. Bránila jsem slabší. Impulzivně, intuitivně a s upřímným západem. Mokrát jsem si nabila hubu, ale nikdy kvůli sobě. Kvůli těm, kterým ubližovali. Stačilo, abych si situaci vyhodnotila jako „takhle to nemá být“, a už se mi pusa nezavřela...

Byla jsem známá držka držkatá.

„Líbíš se mi taková zapálená,“ šeptal mi můj budoucí manžel do ucha, a tu větu opakoval často i po letech, když jsem něco zaujatě řešila a on mě pobaveně pozoroval.

„Neposloucháš mě,“ namítala jsem odměřeně.

„Poslouchám,“ usmíval se, „poslouchám a líbíš se mi.“

Když jsme byli mladí, dialog v tomto bodě skončil, protože jsme se věnovali tomu, čeho naše těla neměla nikdy dost.

Dneska už tolik času nemáme. Ani tolik energie. Místo toho si mě můj muž dobírá, že zachraňuju svět, a přitom jsem se ještě pořád nenaučila vařit. Dělá to s láskou, sleduje mě, jak krájím maso, které mi klouže pod prsty, a když to vypadá, že se ocitnou v ohrožení, slituje se a vezme nůž do svých rukou.

„Vaření do mého vesmíru nepatří,“ řekla jsem i v ten večer, kdy mě se smíchem odsunul od kuchyňské linky a šikovně naporcoval plátky roštěnky.

„Kdyby tak moje matka věděla, kdo tu vaří večere,“ popíchl mě, aniž se na mě podíval.

„Pověz jí to, ale jedním dechem dodej, kdo má nejhezčí zadek ve střední Evropě.“

Zasmál se.

„To je pravda. Zadek jsi měla ukázkový!“

„Použil jsi minulý čas?“

„Použil jsem minulý čas?“

„Na to, že žiješ se ženou, která dennodenně vidí, jak se dá ublížit mužům, si nějak moc dovoluješ.“

„Zadek máš dokonalý.“

„Přísahej.“

Jenom se pobaveně zasmál. Maso hodil na pánev s rozpáleným olejem, na vařečku nabral trochu vařící se rajčatové polévky, chvíli na ni foukal, ochutnal ji a automaticky sáhl po dóze s cukrem. Přidal ho od oka, přesně tolik, kolik bylo třeba.

Vím, že mi bude chutnat.

„Jestli se jednou rozvedeme, budu první, kdo navrhne střídačku. Nic lepšího se Miškovi nemůže stát, než že mu ty budeš vařit.“

Můj manžel mi chtěl něco odpovědět, podle výrazu tváře to bylo něco, čím se dobře bavil, ale mně zazvonil telefon. Služební.

Volala Karin. Mrkla jsem na hodinky. Půl šesté, takže už musí být z práce doma.

„Nebudeš věřit tomu, co se stalo,“ neobtěžovala se ani pozdravit.

„Zkus mě překvapit.“

„Hledal tě tu Žáček,“ její hlas zněl bojovně.

„Ty jsi ještě v úřadu?“ Karin měla končit ve čtyři, na osmou byla ohlášená ke Kučerovým. Dostali jsme dopis, že děti chodí do školy zanedbané, bez svačiny a doma je týrají. Anonym, ale i ty musíme přešetřit.

„No, pan Žáček se o to postaral.“

„To bylo dlouhé sezení.“

„Ano, byl velmi neodbytný.“

Pan Žáček nás terorizoval už třetí měsíc. Přišel si stěžovat na bývalou manželku, že jeho syn u ní nemá zajištěnou dostatečnou péči, protože bývalá žena tráví víc času v herně než doma. Byly jsme to s Karin zkontrolovat, ani jedno, ani druhé se nepotvrdilo, o čemž jsme pana Žáčka informovaly. Výsledek našeho šetření se mu vůbec nelíbil, pravidelně přicházel s novými a novými postřehy, jak jeho syn u matky trpí, a byl plný nápadů, co s tím máme dělat.

„Co jsi mu řekla?“

„Znovu úplně všechno, co jsme udělali, jak jsme to udělali a co jsme zjistili.“

„Jsi zlatá.“

„Stokrát jsem mu zdůraznila, že Patrikovi je u matky dobře.“

„A to trvalo hodinu a půl.“

„Jak říkám, byl velmi neodbytný,“ zasmála se. „A zítra přijde znova, protože to chce slyšet i od tebe.“

„Cože?“

„Já pro něho nejsem dostatečně důvěryhodná.“

„Děkuju, jsi kamarádka.“

„Chce to slyšet od šéfové.“

Vzdychla jsem si. Tyhle týpky jsem neměla ráda.

„Vlastně chtěl okamžitě tvoje číslo, tak to poděkování může být za to, že jsem mu ho nedala,“ zase přidala ten svůj sarkastický smích.

Žádný den u nás není lehký, ale když musíme ztrácet čas s lidmi, kteří vytrvale hledají problém tam, kde není, a navíc jen proto, aby svému bývalému partnerovi ztrpčili život, štvě mě to. A pořádně.

„Ten člověk je absolutně nesnesitelný,“ povzdychla jsem si do telefonu.

„Prosím?“

„Nemůžu ho vystát.“

„Humor si šetři na zítřek, šéfová.“

Zavěsila. Opět bez pozdravu. Jako vždycky.

Žáček mi zůstal v hlavě. Usadil se v ní a neopouštěl ji, ani když jsme snědli rajčatovou polévku a šťavnatou měkoučkou roštěnku s červenými fazolemi. Myslela jsem

na něj, když jsem ukládala Miška do postele i když mi můj muž naléval sklenku vína...

Co vlastně dělal můj otec, když mi bylo tolik let jako Žáčkovu synovi? Taky chodil po úřadech a snažil se zpochybnit, že máma je dobrá matka? Bojoval o to, aby mohl být se mnou častěji?

Anebo opravdu bojovala moje matka s ním?

A já jsem byla nástrojem – tvárným, oddaným a snadno manipulovatelným?

Pamatuju si na ty události jen útržkovitě, tak jako si většinou pamatujeme svůj život do deseti let. Pouze jako obrazy, jednotlivé situace, ale nespojují je souvislosti. Vím jenom, že se staly, ale nevím, proč právě tak, jak se mi občas vynoří v mysli. Až matka mi vysvětlila, co znamenaly. Vždy to dokázala udělat tak, že jsem tomu rozuměla.

I to celé s otcem.

Proč od nás odešel.

Že mě vlastně nikdy neměl rád.

Že chtěl kluka, ale když jsem se narodila já a nebyla jsem kluk, byl zklamáný. Co zklamáný! To je slabé slovo.

„Je to bezcitný člověk, Petruško. Jak ti něco takového mohl udělat?“ kroutila hlavou, když jsem se vrátila domů po víkendu u otce. V sobotu mě vzal do kina, v neděli jsme byli v zoologické zahradě a odpoledne u babičky. Dodnes si vzpomínám na silné pachy z pavilonu opic i na čokoládovou zmrzlinu, která se mi na srpnovém slunci roztékala, slepila mi prsty a potom kapala přímo na světlou sukýnku. Vím, že jsem chtěla vidět všechno, úplně všechno, i hady a barevné papoušky a taky tu novou malou zebrou, co se

v zahradě narodila. Slunce mi spálilo nos a odřela jsem si loket, když jsem běhala od jedné voliéry ke druhé. Otec mi ho u babičky přelepil leukoplastí a ještě mi na ni nakreslil tu malou zebra. Hezky kreslil. Matka vždycky říkala, že si to myslí jen on, ale mně se jeho zebra líbila.

„V takovém horku tě tahat do smradů v zoologické zahradě. To mohlo napadnout jenom blázna. A do toho ta zmrzlina. Ukaž krk, Peťo!“

Vyplázla jsem na matku jazyk, jak nejvíc jsem mohla.

„Nebolí tě?“

„Nic mě nebolí, mami.“

„Ale na jazyku už máš bílý povlak.“

„Opravdu mě nic nebolí,“ řekla jsem znovu, matka si však vedla svou.

„To jsem si mohla myslet. Nikdy neuvažoval zodpovědně... A co je tohle?“ Z malého batůžku, v němž jsem si nosila každý víkend k tátovi pár věcí, vytáhla sukýnku. Otec ji sice přepral, ale skvrny po zmrzlině na ní zůstaly.

„Aby se zase postarala máma, že? Bavit se, to ano, to mu šlo vždycky dobře.“

„A byla jsem i na poníkovi,“ vzpomínala jsem na všechno jako každé šestileté dítě po víkendu plném zážitků. „A viděli jsme i tygry, žirafy a slona. A úplně malou zebříčku. Takovouhle, podívej,“ vyhrnula jsem si rukáv a ukázala na obrázek na leukoplasti.

„Příště se jenom dozvím, že jsi v nemocnici,“ vzdychla si matka. „Ukaž. Pochybuj, že ti to pořádně vydezinfikoval.“

Jedním rychlým pohybem strhla náplast z hojící se odře-

niny, ještě než jsem jí stihla říct, že babička mi na loket nastříkala něco, co štípalo, ale bolelo to jenom chvílku. A ještě předtím, než jsem jí stihla říct, že ta zebříčka se mi líbí a že tatínek říkal, že je léčivá. Že se mi s ní loket rychle zahojí.

Táta míval legrační nápady.

Tehdy jsme se spolu ještě hodně smáli.

Matce se to nelíbilo.

Nelíbil se jí ani můj červený opálený nos, ani to, že když přijdu od otce, jsem „jako z divokých vajec“. Opakovala to pravidelně a s tak nešťastným výrazem v obličejí, že jsem sama přijala názor, že „být jako z divokých vajec“ není vůbec hezké.

Záměrně nemluvím o chápání, ale o přijetí názoru.

Pochopit se dá Pythagorova věta, vznik kupovité oblačnosti nebo pravidla silničního provozu. Stačí na to pár základních znalostí matematiky, fyziky a logiky a dobrý učitel ve škole.

Anebo dobrý rodič.

Dobrý rodič dokáže vysvětlit i to, co je to takt a slušnost, co je úcta, pokora a empatie, co je zdvořilost, důvěra a láska. Dokonce dokáže vysvětlit i rozvod a důvody, proč už matka s otcem nebo otec s matkou nebudou bydlet. Dokáže svoje děti naučit hledat a ctít pravdu.

Stačí, když se tak sám chová.

Na něco takového totiž neplatí zákonitosti fyziky ani matematické vzorce.

Co máme považovat za dobré a co za špatné, nás naučí pouze naši rodiče.

Mě matka naučila, že můj otec dobrý není.

A já jsem její názor přijala.

Však taky děti jsou většinou malými kopiemi svých rodičů. I s jejich názory.

S otcem jsme se opravdu kdysi hodně nasmáli. Asi byl i on z *divokých vajec* a tehdy jsem si myslela, že možná proto s ním matka nechtěla být. Okolo jediného slovíčka dokázal vystavět celou veselou historku, která mě rozesmála dokonce i večer v posteli, když jsem si na ni vzpomněla.

„Máš tu chybu, drobku,“ ukázal na jeden příklad z matematiky v sešitě.

To jsem byla druhačka, s otcem jsem už nebyvala každý víkend, jen každý druhý. Přesto trval na tom, že v neděli se se mnou bude i učit.

„A teď?“ přeškrtnla jsem minus, aby z něho vzniklo plus.

„No, teď je to ještě větší chyba. Je to chybnější.“

„Ještě chybnější, tati?“ Zvuk toho slova se mi nesmírně líbil. „To znamená jaké?“

V očích mu svítilo. Už jsem věděla, že zase řekne něco legračního. „No, věci bývají chybné, ale i chybnější. Pokud si myslíš, že patison je ovoce, tak je to chybné, ale jestli si myslíš, že je to druh telefonu, je to chybnější.“

Smáli jsme se tak, až jsem dostala škytavku. Slovo patison bylo pro mě taky nové. Znělo jako název dobré kapele, podobně jako Horkýže Slíže. Ale mohlo to být i jméno hvězdy – Sirius, Polárka, Patison, to by přece docela šlo.

„Anebo by se tak mohla jmenovat nemoc, při níž by se lidé jenom smáli,“ vymýšlel táta další a další legrační

věci. A pořád jsme se smáli, jako bychom už nemoc patison oba dostali.

Škytala jsem ještě tehdy, když mě odevzdával matce. Zase jsem přišla od otce rozhozená. To byl taky její oblíbený výraz.

Dneska už vím, že *rozhozená* znamenalo přeladěná na otcův denní režim, otcův humor, celý otcův přístup k životu. Nic z toho se matce nelíbilo. Však asi i proto se s ním rozvedla.

Vím, že jsem tehdy ještě byla ráda s oběma. Ale nějak se to celé zvirtlo, ani netuším jak. Jen mě jaksi přemohl pocit, že když je mi s otcem dobře, ubližuju matce. Vlastně je to úplně první emoce, kterou si pamatuju – matka je smutná, když se od otce vracím *rozhozená*.

Nechtěla jsem, aby byla smutná.

A tak jsem začala otce nenávidět.

Naučila mě to.

4. kapitola

Případ Kučerových byl zvláštní. Ještě dřív, než k nim Karin vyrazila na návštěvu, nám přišel další anonym. Napsaný rukou, což se už moc často nestává, odeslaný z našeho města. Anonymů nechodí mnoho, lidé se už naštěstí nebojí oznámit úřadům, když vidí, že někdo špatně zachází s dětmi. Hlavně školy a lékaři nám hlásí jakékoli podezření, že je dítě podvyživené, že ho bijí nebo týrají. Pokud přijde anonym, tak většinou od sousedů, kteří nechtějí riskovat, že se hněv nějakého výtržníka nebo alkoholika, co dělá vlastní rodině peklo, obrátí i proti nim.

I anonymy na Kučerovy vypadaly jako od někoho, kdo poměry u nich dobře zná.

„Je to divné,“ listovala po prvním z nich Karin v rozvodovém spisu Kučerových. Měl jenom pár stránek, manželé se při rozvodu před třemi lety na všem hladce dohodli, třebaže rozhodnutí bylo netypické – obě školou povinné děti svěřil soud otci. Protože s tím oba souhlasili, nebyli jsme tehdy ani u nich doma. Nebyl důvod. Pokud se partneri dokážou sami dohodnout, u koho děti zůstanou, jak se budou stýkat s druhým rodičem a kdo bude komu platit výživné, nemá sociálka co řešit. Kučerovi zapadli plynule

a hladce do systému, který vyhovoval jim i dětem. Matka odjela pracovně dlouhodobě do zahraničí, našla si nového partnera a o děti se postupně přestala zajímat.

Tehdy přibylo do rozvodového spisu Kučerových pár nových dokumentů.

„Vzpomínáš si? Kučera nás tehdy navštívil, protože ještě upravovali výši výživného,“ dodala Karin. „Mrzelo ho, že jeho bývalá ztrácí zájem o děti.“

„Tak to potom určitě nemůže být ona, kdo posílá anonymy. Navíc žije v Itálii,“ zhodnotila jsem situaci.

„Půjdu zjistit, jak to je.“

To bylo před týdnem. Mezitím nám přibylo v evidenci další anonymní udání a po včerejší Karině návštěvě u Kučerových doma i její nechápavé vrtění hlavou. A to Karin už zažila opravdu leccos.

„Něco takového jsem ještě neviděla,“ posadila se na gauč v mé kanceláři a mechanicky míchala mátový čaj. Začíná jím každý pracovní den.

Překvapeně jsem zvedla hlavu.

„Něco špatného?“

„Ne, Peťo, naopak,“ rozhodila rukama. „Ideální rodinka. Říkám ti, IDEÁLNÍ.“

Kučerovi netrpěli nouzí jako velká část našich klientů. Bydleli v hezkém rodinném domku ve vsi kousek od našeho okresního města, každé dítě mělo svůj pokoj, kolo i počítač a opravdu nic ze základních věcí jim nechybělo. Dokonce žili ve slušném nadstandardu. Do domácnosti přibyla i „nová“ paní Kučerová. Nejenže si vzala pana Kučeru, ale stala se i plnohodnotnou matkou jeho dětí. Všude měli

pořádek a čisto, děti se dobře učily, účastnily se různých soutěží a vypadaly šťastně a spokojeně.

„Dokonce si sedly k ní, když jsme si povídali. Každé z jedné strany. Chápeš? K ní, ne ke svému otci. Všechno najdeš tady,“ podávala mi Karin písemné hlášení ze své návštěvy. „Ty děti ji respektují víc než otce, v pohodě převzala úlohu jejich matky.“

„Přikývla jsem.“

„V té domácnosti je všechno v nejlepším pořádku. Akorát...“

„Takže přece něco?“

„Kučera mi říkal, že podobné anonymy dostali už i jeho obchodní partneři.“

„Podobné? A v čem, proboha?“

„Kučerovi se očividně daří a ten, kdo píše ty dopisy, to ví. Chce mu uškodit. Takže i jeho klienti se dozvídají, že obchodují s primitivem, který se nestará o svoje děti, nahání ho sociálka a žije s kurvou.“

„Jak milé,“ poznamenala jsem ironicky.

„Ten anonym to má promyšlené do detailu.“

„Jak to myslíš?“

Karin se napila horkého mátového nápoje.

„Ten někdo si dal i tu námahu, že zaplatil v novinách inzerát na erotické služby a jako kontaktní číslo uvedl číslo jeho mobilu. Volají mu všelijací úchyláci a chtějí znát podrobnosti.“

Začínalo to být i na naše poměry vskutku netradiční.

„A už to vědí všichni.“

„Kdo všichni?“

„Ředitel školy, kam chodí Kučerovy děti, i jeho obchodní partneři.“

„To taky zařídil náš anonym?“

Karin přikývla.

„Kopii toho udání najdeš taky ve spisu.“

Vypadalo to na velkou zlomyslnost. Někdo chtěl Kučerovi uškodit. Jeho rozvodové papíry zabíraly jen pár stránek, ale čím dál tlustší začínala být část věnovaná anonymům a jejich šetření.

Ozvalo se zaklepaní na dveře a dovnitř strčila hlavu Darina.

„Nerada vás vyrušuju, ale paní ředitelka tu má návštěvu,“ řekla tiše a zdvořile. Její oficiální slovník naznačoval, že to nebude příjemná návštěva. A hlavně že jí stojí hned za zády.

No jasně, Žáček. Po Karin jen střelil pohledem, když narychlo opouštěla moji kancelář. Ještě stihla zvednout palec. Je to naše interní gesto – v tomto případě neznamená, že mám nad klientem „zvíťžit“, ale že pokud do hodiny neopustí moji kancelář sám, přijdou mě kolegové „zkontrolovat“. Žáček se však tvářil mírumilovně.

Několikrát si stěžoval na to, že bývalá manželka jeho šestiletého syna Patrika zanedbává. Naše opakované kontroly nic takového nepotvrdily.

„Byla jsem tam osobně, pane Žáčku,“ zdůraznila jsem mu hned na začátku, protože trval na tom, že tu hrůzu musím vidět já, nejen nějaké moje podřízené. „Dokonce jsem přišla neohlášená a čekala jsem na vaši bývalou manželku před vchodem.“

„Vždyť vám říkám, že na něj kašle a fláká se po her-
nách,“ zamračil se.

„Má dvě zaměstnání, pane Žáčku. Pracuje jako pro-
davačka a přivydělává si jako obsluha v restauraci. Pro-
tože chce vašemu synovi zajistit co nejkomfortnější život,“
nedala jsem se vyvést z rovnováhy. Na takové Žáčky jsem
slušně trénovaná.

Nahlédla jsem do poznámek.

„Neočekávala mě. Jak říkám, nebyla to ohlášená návště-
va, na kterou se mohla připravit. Přesto měli v bytě vzor-
ný pořádek. Dokonce ve dřezu nebyl ani hrnek od snída-
ně, i Patrikova autíčka byla seřazená jedno vedle druhého
u zdi,“ usmála jsem se na něj.

„A to je podle vás dost na to, aby to bylo vhodné pro-
středí pro mého syna? Uklizená autíčka!“ odsekl ironicky
Žáček.

„Byl velmi spokojený. Právě přišel i s matkou ze školní
besídky, zarecitoval mi básničku, měl radost, jak mu všich-
ni tleskali,“ pokračovala jsem. „Všude mají hezky vymalo-
váno pastelovými barvami. To mají děti rády. A nežije tam
s nimi žádný muž.“

Čekala jsem, jak Žáček zareaguje na tuto informaci.
Uražení bývalí partneři často žárlí, když do domácnosti
toho druhého přibude někdo nový. Žáčka by mohlo uklid-
nit, že jeho exmanželka nikoho nemá.

„Neviděla jsem tam žádné mužské pantofle v předsíni
a v koupelně měli jenom dva kartáčky v kelímku, jeden
dětský a jeden dospělácký.“

Hleděl na mě zpod zamračeného obočí.

Dlouho.

Dlouho a nespokojeně.

„Vy jste tu placení z mých daní, jestli tomu dobře rozumím. Vy!“ Vstal a ukazováčkem mi šermoval před očima. „A místo abyste si všímali, v jakých katastrofálních podmínkách žije můj syn, řešíte zubní kartáček a malbu! Tak vám se líbí pastelové barvy?“ Uchechtl se. „To vám tedy pěkně děkuju, paní ředitelko.“

Při slově *děkuju* udeřil vši silou pěstí do stolu. A na to jsem tedy dost háklivá. Ne na stůl, ale na to, když nás někdo obviňuje z nadržování jedné nebo druhé straně.

„O co vám vlastně jde, pane Žáčku?“

„Jak to, o co mi jde?“ zařval.

„Myslela jsem si, že o vašeho syna. Pokud ano, tak vás ubezpečuju, že u matky se má dobře.“

„Hovno se má dobře!“ Zrudl a začal zvyšovat hlas. „Všímate si vymalování, a uniká vám to podstatné. Že jeho matce na něm nezáleží. Že kluk nemá to, co by potřeboval. Že mi potom říká, jak mu odmítá koupit mobil a nové tenisky, které by chtěl. Že nosí celou zimu jedny boty. Že mu ta ženská dává k svačině každý den jen rohlík se salámem. Že spolu spí na jednom gauči, přitom u mě má zařízený celý vlastní pokoj. Ale nic z toho vy nemůžete vědět, protože jste tam půl hodiny i s cestou a koukáte se, jak mají vymalováno!“

Zhluboka jsem se nadechla a napočítala do pěti. Tolik mi na uspořádání myšlenek vždycky stačí.

„Byla jsem tam dvě hodiny, a navíc ve svém volném čase, ale to není podstatné,“ začala jsem pomalu a velmi, ale opravdu velmi důrazně.